

Sprawiedliwa i zrównoważona gospodarka: Komisja wprowadza zasady dla przedsiębiorstw dotyczące poszanowania praw człowieka i środowiska w globalnych łańcuchach wartości

Bruksela, 23 lutego 2022 r.

Komisja Europejska przyjęła dzisiaj wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju. Celem wniosku jest wspieranie zrównoważonego i odpowiedzialnego postępowania przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości. Przedsiębiorstwa odgrywają kluczową rolę w budowaniu zrównoważonej gospodarki i zrównoważonego społeczeństwa. Do ich obowiązków należeć będzie identyfikowanie negatywnego wpływu ich działalności w zakresie praw człowieka i ochrony środowiska i w razie potrzeby zapobieganie i łagodzenie skutków. Chodzi np. o pracę dzieci, wyzysk pracowników, zanieczyszczenie środowiska i utratę bioróżnorodności. Nowe przepisy zapewnią przedsiębiorstwom pewność prawa i równe warunki działania. Konsumentom i inwestorom zapewnią większą przejrzystość. Nowe przepisy UE będą sprzyjać transformacji ekologicznej oraz zapewnią ochronę praw człowieka w Europie i poza nią.

Wiele państw członkowskich wprowadziło już krajowe przepisy dotyczące należytej staranności, a niektóre przedsiębiorstwa podjęły działania z własnej inicjatywy. Potrzebne są jednak zmiany na większą skalę, co trudno osiągnąć przez dobrowolne działania. We wniosku wprowadza się obowiązek zachowania przez przedsiębiorstwa należytej staranności w zakresie zrównoważonego rozwoju, aby rozwiązać problem nieprzestrzegania praw człowieka i negatywnego oddziaływania na środowisko.

Nowe przepisy dotyczące należytej staranności będą miały zastosowanie do następujących przedsiębiorstw i sektorów:

- **Przedsiębiorstwa z UE:**

- Grupa 1: wszystkie przedsiębiorstwa UE z ograniczoną odpowiedzialnością, o znaczącym rozmiarze i mocy gospodarczej (zatrudniające powyżej 500 pracowników i o globalnych obrotach netto powyżej 150 mln euro).
- Grupa 2: inne przedsiębiorstwa z ograniczoną odpowiedzialnością w zdefiniowanych sektorach o dużym oddziaływaniu, które nie spełniają kryteriów grupy 1, ale zatrudniają powyżej 250 pracowników i mają globalne obroty netto przekraczające 40 mln euro. W przypadku tych przedsiębiorstw przepisy zaczną być stosowane 2 lata później niż w przypadku przedsiębiorstw grupy 1.

- **Przedsiębiorstwa spoza UE** działające w UE, o obrocie wygenerowanym w UE odpowiadającym progom dla grupy 1 i 2.

Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) nie są bezpośrednio objęte zakresem wniosku.

Wniosek ma zastosowanie do własnej działalności przedsiębiorstwa, jak również jego spółek zależnych i łańcuchów wartości (bezpośrednich i pośrednich kontrahentów biznesowych). Aby wywiązać się z obowiązku należytej staranności, **przedsiębiorstwa muszą:**

- uwzględnić w swojej polityce zasady należytej staranności,
- określić faktyczne i potencjalne negatywne oddziaływanie na prawa człowieka i środowisko,
- zapobiegać potencjalnym skutkom lub je łagodzić,
- eliminować lub minimalizować faktyczne skutki,
- stworzyć i utrzymywać procedurę skarg,
- monitorować skuteczność polityki i środków w zakresie należytej staranności,
- publicznie informować o należytej staranności.

Oznacza to konkretnie lepszą i **skuteczniejszą ochronę praw człowieka przewidzianych w konwencjach międzynarodowych**. Przykładowo pracownicy muszą mieć zapewnione bezpieczne i zdrowe warunki pracy. Wniosek ten ma również zapobiegać negatywnemu oddziaływaniu na

środowisko, niezgodnemu z **najważniejszymi konwencjami środowiskowymi**. Przedsiębiorstwa objęte zakresem wniosku będą musiały wprowadzić odpowiednie środki („zobowiązanie do dołożenia starań”) zależnie od powagi i prawdopodobieństwa różnych skutków. Będą to środki dostępne dla danego przedsiębiorstwa w konkretnych okolicznościach. Obowiązkowe będzie również określenie priorytetów.

Krajowe organy administracyjne wyznaczone przez państwa członkowskie będą odpowiedzialne za egzekwowanie nowych przepisów – będą one mogły nakładać **kary w przypadku ich nieprzestrzegania**. Ponadto ofiary będą miały możliwość wytoczenia **powództwa o odszkodowanie** za szkody, których można było uniknąć dzięki odpowiednim środkom należytej staranności.

Ponadto przedsiębiorstwa z grupy 1 muszą mieć plan, który zapewnia zgodność strategii biznesowej z **ograniczeniem skutków globalnego ocieplenia** do 1,5 st. Celsjusza, zgodnie z porozumieniem paryskim.

Aby należyta staranność stała się elementem funkcjonowania przedsiębiorstw jako całości, niezbędne jest **zaangażowanie dyrektorów spółek**. Dlatego we wniosku przewidziano również obowiązki dyrektorów polegające na tworzeniu zasad należytej staranności, nadzorowaniu ich wdrażania oraz włączeniu ich do strategii korporacyjnej. Ponadto, wypełniając obowiązek działania w najlepszym interesie przedsiębiorstwa, dyrektorzy muszą brać pod uwagę prawa człowieka, zmianę klimatu i oraz skutki ich decyzji dla środowiska. Jeżeli dyrektorom spółek przysługuje zmienne wynagrodzenie, powinni otrzymywać zachęty do zaangażowania się w walkę ze zmianą klimatu przez odpowiednie zapisy w planie korporacyjnym.

Wniosek przewiduje również **dodatkowe środki** służące wsparciu wszystkich przedsiębiorstw, w tym MŚP, które mogą pośrednio odczuć skutki regulacji. Środki te obejmują tworzenie, indywidualnie lub zbiorczo, stron internetowych, platform lub portali oraz potencjalne wsparcie finansowe dla MŚP. Komisja może zapewnić wsparcie przedsiębiorstwom przez przyjęcie wytycznych, np. w zakresie wzorów klauzul umownych. Komisja może również uzupełniać wsparcie udzielane przez państwa członkowskie nowymi środkami, np. pomocą dla przedsiębiorstw w państwach trzecich.

Cel wniosku jest taki, aby Unia – w sektorze zarówno prywatnym, jak i publicznym – przestrzegała międzynarodowych zobowiązań do poszanowania praw człowieka i propagowania zrównoważonego rozwoju, jak również reguł handlu międzynarodowego.

W ramach „pakietu dotyczącego sprawiedliwej i zrównoważonej gospodarki” Komisja przedstawia dzisiaj również [komunikat w sprawie godnej pracy na całym świecie](#). W komunikacie określono politykę wewnętrzną i zewnętrzną UE, jeśli chodzi o wdrażanie zasad godnej pracy na całym świecie. Cel ten stoi u podstaw odbudowy po pandemii, która opiera się na zasadach włączenia społecznego, zrównoważoności i odporności.

Wypowiedzi członków Kolegium:

Věra **Jourová**, wiceprzewodnicząca do spraw wartości i przejrzystości, powiedziała: *Wniosek ma dwojaki cel. Po pierwsze, jest odpowiedzią na życzenia konsumentów, którzy nie chcą kupować produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej lub szkodzących środowisku. Po drugie, chcemy pomóc przedsiębiorstwom, zapewniając im pewność prawa co do obowiązków na jednolitym rynku. Przepisy będą służyć propagowaniu europejskich wartości w łańcuchach wartości – w sposób sprawiedliwy i proporcjonalny.*

Didier **Reynders**, komisarz do spraw wymiaru sprawiedliwości, powiedział: *Proponowane przepisy to przełom, jeśli chodzi o zasady prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwa w całym globalnym łańcuchu dostaw. Chcemy w ten sposób bronić praw człowieka i przeprowadzić zielonej transformacji. Nie możemy przymykać oka na to, co dzieje się w naszych łańcuchach wartości. Potrzebna jest zmiana w naszym modelu gospodarczym. Na rynku coraz bardziej dojrzewa poparcie tej inicjatywy – konsumenci domagają się bardziej zrównoważonych produktów. Jestem przekonany, że wielu ludzi biznesu jest gotowych na zaangażowanie się w tę kwestię.*

Thierry **Breton**, komisarz do spraw rynku wewnętrznego, dodał: *Chociaż niektóre europejskie przedsiębiorstwa są już liderami w dziedzinie zrównoważonych praktyk korporacyjnych, wiele z nich ma nienajlepsze wyniki, jeśli chodzi o ślad środowiskowy i przestrzeganie praw człowieka. Złożoność łańcuchów wartości na świecie utrudnia im uzyskanie wiarygodnych informacji na temat działalności dostawców. Rozdrobnienie przepisów krajowych spowalnia z kolei postępy w stosowaniu dobrych praktyk. Nasz wniosek ustawodawczy zagwarantuje, że najwięksi uczestnicy rynku odegrają wiodącą rolę w obniżaniu ryzyka w łańcuchach wartości i jednocześnie będą wspierać małe przedsiębiorstwa w dostosowywaniu się do zmian.*

Kolejne kroki

Wniosek zostanie przedłożony do przyjęcia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Po jego przyjęciu państwa członkowskie będą miały dwa lata na transponowanie dyrektywy do prawa krajowego i przekazanie właściwych aktów Komisji.

Kontekst

Europejskie przedsiębiorstwa są światowymi liderami, jeśli chodzi o wyniki w zakresie zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój jest zakorzeniony w wartościach UE, a przedsiębiorstwa angażują się na rzecz poszanowania praw człowieka i ograniczania swojego wpływu na planetę. Mimo to postępy przedsiębiorstw są powolne, jeśli chodzi o uwzględnienie aspektu zrównoważoności w procesach korporacyjnych, zwłaszcza należytej staranności w zakresie praw człowieka i ochrony środowiska.

Aby poprawić sytuację, w marcu 2021 r. Parlament Europejski wezwał Komisję do przedłożenia wniosku ustawodawczego w sprawie obowiązku należytej staranności w łańcuchu wartości. Również Rada w swoich konkluzjach z 3 grudnia 2020 r. wezwała Komisję do przedstawienia wniosku dotyczącego unijnych ram prawnych zrównoważonego ładu korporacyjnego, w tym międzysektorowej należytej staranności przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości.

Wniosek Komisji stanowi odpowiedź na te apele i uwzględnia odpowiedzi zebrane podczas [otwartych konsultacji publicznych w sprawie inicjatywy na rzecz zrównoważonego ładu korporacyjnego](#) otwartych przez Komisję 26 października 2020 r. Przygotowując wniosek, Komisja wzięła również pod uwagę obszerną bazę dowodową zgromadzoną poprzez zleczone badania na temat [obowiązków dyrektorów i zrównoważonego ładu korporacyjnego \(lipiec 2020 r.\)](#) oraz [wymogów dotyczących należytej staranności w łańcuchu dostaw \(luty 2020 r.\)](#).

Więcej informacji

[Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju + załącznik](#)

[Pytania i odpowiedzi dotyczące należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju](#)

[Zestawienie informacji dotyczących należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju](#)

[Strona informacyjna poświęcona należytej staranności przedsiębiorstw w obszarze zrównoważonego rozwoju](#)

IP/22/1145

Kontakty z mediami:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)
[Sonya GOSPODINOVA](#) (+32 2 296 69 53)
[Katarzyna KOLANKO](#) (+ 32 2 296 34 44)
[Federica MICCOLI](#) (+32 2 295 83 00)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [Playful series of symbolic illustrations around the stars and blue of the European flag](#)